

FOAIA POPORULUI

CEA MAI VECHIE FOAIE POPORALĂ, ÎNFIINȚATĂ ÎN ANUL 1892

„Țineți cu poporul
ca să nu rățaciți...”

Apare în fiecare Duminică
sub direcția unui comitet
înscris în Reg. Publ. la Tribunalul Sibiu sub Nr. 87-1943.

Organ al Asociațiunii „ASUR”,

Redactor responsabil: Nic. Nicoară-Dobârceanu

Redacția și Administrația:
SIBIU, Str. Șaguna 6. Telefon 83/A

Taxa poștală plătită în numerar, conform aprobării Nr. 96.640/1943

Ce putem împrumuta și ce nu?

Cu cât mijloacele de comunicație au ajuns mai ușoare, mai multe și mai rezezi, cu atât țările și popoarele lumii au ajuns în mai strânse legături, se cunosc mai bine, se împrumută multe lucruri unele dela altele. Cereale, mărfuri, mașini de tot soiul, cărți, invenții, descoperiri nouă, trec dela o margine a lumii la alta, străbătând distanțe de mii și mii de km., pe căile ferate, pe vapoare mari cât cetățile, pe aeroplane cu rezezi-cine uimitoare.

Popoarele nu mai pot trăi închise în țara lor, într'un cerc strâmt, fără să le pese de ceea ce este într'alte țări. Mijloacele de civilizație trec cu ușurință dintr'o țară într'alta, spre binele și înaintarea tuturor. Însăși felul de lucrare a pământului într'o țară atârână de felul cum se lucrează într'altă țară. Căci dacă în America de-o pildă, se lucrează cu mașini și se produc cereale mai multe și de calitate superioară, ele vor hotări și prețul cerealelor din țara noastră, și noi nu vom putea ținea piept la concurență decât dacă vom lucra și noi cu mijloace mai ieftine de producție.

E bine și firesc să fie așa, pentru că descoperirile minții omenescii în nouă mijloace de producție, trebuie să fie folositoare tuturor țărilor, și o negliobie să crezi că lucrând numai cu mâna poți trăi tot așa de bine ca cel ce lucrează cu mașina.

Trăim, tot mai mult, într'o atâr-nare economică, de muncă și producție, toate țările din lume. Și faptul că cutare mașină ori fel de producție e iscodit de străini, nu trebuie să împiedece pe nimeni să-l folosească și el, când e mai bun decât al nostru.

Aici împrumutul sau imitarea nu pot fi decât folositoare.

Nu tot așa stăm însă cu ideile și învățăturile ce ne vin din străinătate. Pe acestea nu le poți împrumuta, sau cumpăra, ca pe-o stofă, sau ca pe-o mașină, fără nicio alegere, dela străini. Nici așezarea socială sau politică, nu o poți lua orbește dela altă țară, ci numai dacă se potrivește cu firea, cu sufletul și cu viața noastră. Căci ce se poate adevăra bun într'o țară, poate fi foarte primejdios într'alta.

Aici nu-i îngăduit să ne luăm după gânduri, idei, așezăminte străine, ci e nevoie să rămânem la ceea ce am făcut noi, și vom mai face, din firea și sufletul nostru, potrivit cu însușirile noastre, cu firea, obiceiurile noastre și dorințele noastre.

Altfel maimuțărind pe străini, ne trezim că nu ne mai cunoaștem pe

TRUPELE ROMÂNE DIN NOU ÎN DRUM SPRE BUDAPESTA

Ultimele telegrame și comunicate primite depe câmpul de luptă din Ungaria, vestesc că trupele Sovietice, în strânsă colaborare cu cele Române, au reușit să spargă zidul de apărare din jurul capitalei maghiare.

Orașul Budapesta este teatrul unor mari și sângeroase bătălii. După ce au cucerit aproape toate marginile orașului, trupele sovietice și române

au pă'runs spre inima capitalei maghiare, distrugând ultimele cuiburi de rezistență.

S'ar putea întâmpla ca în ceasurile când aceste rânduri vor ajunge sub ochii cetitorilor noștri, bravele trupe românești să-și facă din nou intrarea în inima Budapestei — așa cum ele au mai intrat și în războiul mondial trecut

Ungaria: O țară cu trei guverne

Până a nu fi incolțită de oștile româno-sovietice, Ungaria era condusă de un singur guvern, (acela al grofilor și baronilor) și care lucra, mână în mână, cu Germania.

De îndată ce teritoriul ungar a fost tot mai mult brăzdat de plugul războiului, ungurii au socotit că ar fi momentul să-și arate și altă față, pentru a înlătura o primejdie ce ar duce la desființarea ei depe harta lumii.

În vreme ce atacuri tot mai înverșunate se deslănțuiau în jurul Budapestei, un nou guvern ungar se alcătuește în grabă la Debrețin, pentru a încerca să ajute la salvarea țării.

Mai nou aflăm că în Elveția, unde s'au refugiat mulți conți și baroni unguri și-a scos capul un al treilea guvern ungar și anume acela al așa zisului „Front național al Independenței”. După cât se desprinde din conținutul telegramelor, acest front țintește să zădărnicească acțiunea guvernului de militari maghiar care s'a format la Debrețin, cu scopul de a ajuta, alături de trupele sovietice și române, eliberarea Ungariei de sub domnia baronilor hitleriști.

Așa dar Ungaria este condusă în prezent de trei guverne, cari toate spun că urmăresc salvarea țării.

Rămâne să vedem care din cele trei capete de balaur va putea să mai ajute cu ceva țara dela Apus, clădită numai pe pofta de stăpânire și subjugare a națiunilor conlocuitoare și vecine.

Mai mulți spioni arestați în Franța

Guvernul francez a avut mult de furcă în ultimele zile cu dibuirea așa zisilor membri ai coloanei a 5-a, care s'a cuibărit în Franța, pentru a face spionaj și a organiza acte de sabotaj împotriva purtării războiului alături de aliați. Din așa zisă coloană a 5-a fac parte mai mulți ofițeri și civili germani și francezi. Se crede că numărul acestora ar fi de peste 2000. Până acum au fost arestați peste 500 de membri ai organizației de spionaj.

O încercare de omor împotriva d-lui Churchill

Știrile sosite din Atena, capitala Greciei, anunță că în timp ce d. Churchill, primul ministru al Mării

noi însine, și cădem în nespuse primejdii cari amenință viitorul neamului.

Am văzut unde am ajuns în ultimii ani luându-ne după alții, și totuși unii dintre noi nu s'au cumițit nici acum.

Îmbunătățirile din lăuntru țării noastre nu se pot face decât din năzuințele spre mai bine a însușirilor noastre românești, și după voia noastră a tuturor, nu după porunca altora.

I. AGÂRBICEANU

Britanii se afla în oraș, însoțit de d. Eden, ministrul de afaceri externe, pentru a mijloci o împăcare între cei răsculați, un oarecare pușcaș din organizația de stânga (Ellas), a tras focuri de armă asupra d-lui Churchill. Întâmplarea a făcut însă, ca gloanțele trase să nu atingă pe cel luat la ochi ci pe o femeie care se afla în apropiere.

După câteva ore dela această întâmplare, d. Churchill a declarat că dacă nu se va ajunge la o împăcare dorită între răsculații greci, forțele britanice vor primi ordin de a ocupa Atena.

„Am fost cu Turcii și nu ne-am turcit!”

Peste patru ani se împlinesc o sută — decând nemuritorul Simion Bărnuțiu, în crezul românismului pe care l-a desvăluit în cuvântarea sa înmăntă la adunarea națională dela Blaj, la 3-15 Mai 1848, a spus cuvintele din fruntea acestor rânduri. Mîntea cea mai limpede și ini na cea mai arzătoare între Români de-acum un veac, a făcut în cuvinte neuitate lauda virtuților noastre strămoșești, cari ne-au păstrat prin veacuri ca popor deosebit de altele.

Toată cuvântarea lui Bărnuțiu îmbrățișa viitorul mai bun al neamului românesc, flacăra dragostei lui de neam lumina departe nu numai peste ani ci și peste veacuri, arătând drumul românismului de pretutindenea. Dar această flacăra arunca lumină și asupra trecutului neamului, arătându-ne cari au fost puterile cari ne-au ținut în ființă două mii de ani.

Așa a ajuns să spună marele pro-roc și apostol al naționalismului fi-rese și sănătos: „Am fost cu Ungurii și nu ne-am ungarit, cu Nemții și nu ne-am nemțit, am fost cu Turcii și nu ne-am turcit”.

Simion Bărnuțiu slăvea prin aceste cuvinte virtutea românească dovedită prin veacuri de a ținea mai presus de ori ce la limba legea și moșia lui, la firea lui deosebită de a altor neamuri, la obiceiurile și ființa sa națională.

Dintr'un anumit punct de privire adevărul spus de el pentru trecutul românesc este acelaș cu cel cuprins în proverbul: „Apa trece, pietrele rămân”.

Pentru că dacă poporul nostru a rămas douămii de ani neclintit din finiturile în cari s'a născut și pe cari le-a stăpânit dela început, faptul se datorește nu numai iubirii lui de moșie, ci și păstrării firii noastre neștirbite, în toată scurgerea acestor ani!

Au trecut peste noi puvoaie de năvăliri. Unii barbari au stăpânit în Carpați și o sută-două de ani, dar Românii nu s'au amestecat cu ei nici nu le-au luat legile și obiceiurile. Au fost trimiși printre noi Unguri și felurite seminții de Nemții, cu sute de ani înainte, dar noi n'am luat obiceiurile lor. Am fost și sub stăpânirea Turcilor, dar nu ne-am lăsat limba și legea, ci ne-am păstrat pe ale noastre.

Așa am trăit prin veacuri și am biruit toate primejdiile cari ne puteau aduce moartea ca popor.

Așa va fi și acum, să nu ne pierdem credința. Căci dacă „am fost cu Turcii și nu ne-am turcit”, nici de voie bună, nici de silă, în vremuri când neamul trăia în întunec, cu atât mai vărtos nu ne vom unguri sau nemți, nu ne vom rățaci azi în veacul luminii.

DUMINECA IN SAT LA NOI

Mântuitorul Isus Hristos, în continuarea cuvântării de pe munte, ne dă aceeași învățătură și despre ajun, pe care ne-a dat-o privitoare la post și rugăciune: să nu ajunăm pentru ochii lumii, lăudându-ne cu ajunul nostru, ci să fim ajunul pentru a-i sluji lui Dumnezeu și sufletului nostru, — ca și postul, ca și rugăciunea — pentru păcatele noastre.

Vorbind despre rugăciunea creștinului Domnul Isus a învățat pe oameni rugăciunea Domnului, adică „Tatăl nostru”, asupra căruia nu vom mai stărui la acest loc, pentru că am vorbit despre ea în toate în decursul anului trecut, cum își vor aduce aminte cetitorii noștri.

Trecând la altă ramură a învățăturii creștine Mântuitorul ne arată cari sunt comorile cele adevărate pentru cari merită să alerge și să lupte omul pe pământ. Domnul ne vorbește așa (Matei 6, 19—21):

„Nu vă adunați comori pe pământ unde molii și rugina le strică, și unde furii le sapă și le tură. Ci vă adunați vouă comori în ceriu, unde nici rugina nici molii nu le strică, nici furii nu le sapă, nici nu le tură. Căci unde este comoara voastră acolo este și inima voastră”.

Avem în tața noastră o învățătură de temelie a Legii nouă, a Evangheliei, care se bate cap în cap cu toate pornirile omului, fie păgân, fie creștin. Comorile pământești după care alergă de dimineața până în noapte, în toate zilele vieții sale omul, știm cu toții cari sunt.

Sunt bogățiile și măririle lumii acestuia: banii, pământul, îmbrăcămintea scumpă, casele mari și frumoase, turmele de oi și de vite, agoniseala tot mai multă, câștigul tot mai mare. Acestea toate pentru îndestularea trupului vostru și mai ales a lăcomiei și mândriei voastre. Tot comori pământești după care alergăm fiecare sunt: cinstea ce așteptăm să ne-o dea alții, puterea stăpânirii și a poruncirii asupra altora, slujbele înalte, ridicarea noastră

Pe
urmele
Domnului

Adevăratele comori

cu orice preț asupra deaproapelui nostru.

Pentru aceste comori se sbate lumea întreagă, de când s'au ivit oamenii pe pământ, și, după toate semnele, se va sbate până la a doua venire a Domnului. Pentru ele e truda omului de fiecare ceas, neodihna lui de zi și de noapte. Pentru ele ne pismuim și ne deșămănim, ne cerțăm, ne batem și mergem înaintea judecării. Pentru ele se poartă războaiele sângeroase, se asuprește om pe om și popor pe popor; pentru ele nu avem un ceas de odihnă întreagă cât trăim pe pământ.

Așa a fost înainte de venirea Mântuitorului, așa este și azi în marea măsură, și probabil tot așa va fi mereu.

Pentru că puțini oameni, chiar puțini creștini, sunt gata să asculte cuvântul Domnului, de a nu alerga după comorile de pe pământ, ci după cele cerești. Puțini merg pe urmele Domnului, deși fiecare știm că e adevărat ce ne-a spus El, știm că aceste comori pământești nu sunt comori, ci prilej de mari nenorociri și păcate, și nu sunt statornice, nu sunt sigure și mai ales nu le vom duce cu noi în lumea cealaltă. În cartea înțelepciunii lui Solomon s'a spus de mult, ceea ce vedem fiecare și cu ochii noștri: „Deșertăciunea deșertăciunilor, și toate sunt deșe tăcuti afară de a te teme de Dumnezeu și de a-i sluji

Lui. În Legea noastră ne spune: „Afară de a-L iubi pe Dumnezeu și a-i sluji Lui”.

Tocmai din aceasta slujite a lui Dumnezeu se adună comorile cerești, comorile adevărate, despre care spune Domnul că „molii și rugina nu le roade, și turii nu le sapă nici le fură”.

Comorile adunate sunt cele sufletești, sau virtuțile cu cari se poate îmbrăca sufletul nostru, ca și cu niște vestminte de aur și de argint, și astfel împodobiti să plecăm în viața veșnică. Ele sunt: credința, speranța, iubirea de Dumnezeu și de aproapele, blândețea, milostivirea, bunătatea, îndelungă răbdarea, iertarea, dreptatea, omenia, hărnicia, inima largă, bucuria de binele altuia și întristarea de nenorocirea lui, — și toate virtuțile omenesti și creștinești.

Averea și-o poate lua altul, aurul și-l poate fura, casa și-o poate aprinde, dintr-o slujbă mare poți fi scos, dar nici azi nici mâine, între nici un fel de împrejurări, nu-ți poate răpi cineva bunătatea, mila, îndelungă răbdarea, simțul dreptății, și nicio altă virtute.

Aceste comori adevărate, comori sufletești și cerești, nu stau pe garduri, ci creștinul trebuie să lupte și să asude pentru câștigarea lor. Dar ori ce trudă și tuptă pentru ele e răsplătită, căci vei câștiga astfel de bunuri nemuritoare pe cari sufletul tău le va duce cu el în lumea cealaltă. „Căci unde este comoara ta, acolo e și inima ta”, și „ce va câștiga omul de va dobândi lumea întreagă, iar sufletul său îl va pierde?” Sau „ce va da omul în schimb pentru sufletul său?”

Părintele Ion

Un lucru îl prețuiești mai mult numai dacă l-ai răsplătit cu o parte din truda muncii tale. Tot ceea ce e de furat, nu-ți va putea fi spre folos.

MINUNAȚII

— Cât aer trage un om în plămâni? La odihnă și când doarme inspiră opt litri de aer; când umblă 16 litri; când urcă repede scările, 24 litri și când fuge tare, 34 litri, la fiecare respirație. Este, deci, foarte mare munca plămânilor și e folositor să inspirăm totdeauna curat aerul. Fumul de tutun e foarte dăunător mai ales la urcatul scărilor și în fugă.

— Fierbințeala din soare poate fi prinsă și adunată cu o mașinărie încodată de mîntea (menească). Dacă e concentrată tare ea se poate ridica la opt mii de grade Celsius (apa fierbe la 100 grade și în ea se topește și diamantul care e cel mai tare dintre corpuri).

— Din cercetările învățaților se arată că omul poate trăi fără să mănânce până la 40 de zile (cei cari fac greva foamei); o pasăre 9 zile, câinele 20, broasca 350, broasca țestoasă 350, peștele 1000 de zile, insectele 1200. S'au făcut încercări cu toate.

— Negri din Senegal, în Africa, își mărită fetele la vârsta de 12—15 ani. Alte triburi la negri au altă datină. Ei spun că o fată e bună de măritat când i se îngroașe piciorul deasupra genunchiului încă dacă poate fi cuprins cu amândouă palmele.

— În Brazilia, — America de sud, la unele triburi foarte înapoiate mai este obiceiul barbar ca femeia, când îi moare bărbatul, să facă din cadavrul o bucată de carne și să o mănânce. În chipul acesta arată ele cât au tinut la bărbații lor. Greu se lasă oamenii de obiceiurile moștenite, chiar când sunt îngrozitoare.

— Împotriva moliiilor se poate folosi acidul fenic (luat din farmacie în care se înmoaie o spongie și se pune într-o strică cu gura largă. Sticla o așezăm în dulapul în care ținem hainele. Moliile fug de mirosul de acid fenic.

PENTRU CEASURILE DE ODIHNA

FOISOARĂ

La o Bobotează

Șasezeci de ani s'au scurs de atunci și ceva, de când eram școlar într'unul din instituturile de învăță-nant, numite evanghelice, ale Sașilor din Sibiu.

Pe vremea aceea, atât în școlile săsești cu limba germană, cât și în cele romano-catolice ungurești dela Sibiu, se aflau o mulțime de școlari Români, cu deosebire în clasele primare și liceul inferior. În liceul superior nu erau decât doi Români.

Aproape toți Români erau fii de preoți, de prin satele din împrejurimile Sibiului. Obişnuiri cu datinile creștinești, moștenite din moși-strămoși, și păstrate cu sfințenie în familiile noastre dela sate, noi nu puteam să ne lipsim de aceste datine. În fiecare Duminecă dimineața ne strângeam regulat, neconștrâni de nimeni în sala cea mare a Seminarului „Andreian”, de unde, în rânduri „de câte doi”, eram conduși de un cleric la biserică: o parte ne duceam la biserică din strada Lungă, numită biserică lui Panovici care fusese pe vremuri protopop și

preot la acea biserică, iar o parte era condusă la biserică din suburdiul Iozefin, numită „Biserica din Groapă”.

La Biserica Mitropoliei din cetate (actuala Cate Irală) nu ne duceam, neavând loc. Acea biserică pe atunci se afla în fundul unei curți peste drum de Seminar și era o capelă, fără turn, destinată orășenilor, asesorilor consistoriali și profesorilor dela Seminar.

La Bobotează noi, cei dela școlile sașilor, nu eram sculțiți de prelegeri, așa că nu aveam unde să ne botezăm.

Cei dela școlile romano-catolice „se învârteau” în toți anii pentru o vacanță de o jumătate de zi la Bobotează și se duceau la biserică de se botezau; ei aveau noroc cu profesorul Putnok, ungur născut și crescut la București. Acela, în toți anii intervenea la directorul liceului pentru scutirea elevilor Români, pentru o jumătate zi la Bobotează.

Noi dela școlile săsești, nu aveam la cine interveni. Dar, ca să nu rămânem nebotezați, trei elevi din clasa a treia liceală, buni cântăreși, au făcut planul să ne „boteze” ei. S'au căpuit de o cruce, căldărușă și un mătăhuz cu busuioc, și în timpul recreației au venit în clasă, cântând: „In Iordan botezându-Te tu Doamne”. Noi, cu evlavie, ne îndreptam spre ei și sărutând crucea și mângăiași ne așezam la locul nostru în bănci.

Pe acei fineri liceeni pare că-i văd și acum, curat îmbrăcați, cu cămășile albe ca zăpada, — căci toți, pe acele vremuri, eram îmbrăcați românește.

Cei trei cari făceau pe preoții erau: Ioan Manta, din Gura-Răului; Isata Popa, din Ocna Sibiului, și Gheorghe („Chiță”) Popp din Ludoș.

Primii doi s'au făcut preoți în comunele lor natale unde au păstorit până prin anii 1936—1938, iar Chiță Popp; după absolvirea teologiei, s'a dus în Germania, la Lipsca, unde și-a luat doctoratul în filosofie, a funcționat câțiva ani ca profesor la liceul din Brașov. Din cauza naționalismului pronunțat a trebuit să treacă în regat, aici a fost profesor de liceu, până în vara anului 1916, când fu găsit mort în camera sa de lucru, — pricina morții lui rămânând până astăzi necunoscută.

Mă gândesc și acum la timpurile dispărute și îmi aduc aminte că în vacanțe niciunul dintre noi, când ajungeam la casele părintești, nu lipseam nicio Duminecă sau sărbătoare dela sfânta biserică, și ființa noastră nu era alta decât să ajungem preoți în satele în care ne-am născut.

De sub Sural

HAZURI

Tatăl sau mama?

Când tânărul grof Geza Afy, singurul urmaș la părinți, a terminat Școala de Cadeși și a fost înaintat Sublocotenent de husari, tatăl său, nobilul conte Afy, l-a trimis cu o puzderie de prietini, camarazi de școală cu Géza, la una din moștile sale din Ardeal unde avea să se recreeze, să călărească, să vâneze și cu prietini lui.

În gară îi așteaptă câte-va hintee (trăsuri) frumos înhamate, cari trebuiau să-i ducă la conac.

Pe hinteul grofului era vizitiu un țigan care semăna, leit poleit, cu tânărul grof.

Prietinii lui atrăgându-i atenția asupra acestei asemănări, groful, crezând că drege lucrurile și că va procura și veselie prietenilor săi, întrebă pe țigan: „Ia-mi ascultă, Danciu, mama ta nu a fost cum-va servitoare la conacul domnului grof?”

„Nu, sâr' mîna, răspunde prompt Danciu, doar tetea a fost vizitiu, ca și mine, la Măria Sa, Doamna Contesă!”

AGRICULTURA - ECONOMIE - GOSPODARIE

Griji de viitor

Odată cu Crăciunul a venit, în sfârșit și iarna. O iarnă fără zăpadă, secă, uscată. Semănăturile de toamnă vor avea de suferit dacă gerul uscat se va ținea mai multă vreme.

Din împrejurările cunoscute de toți, deși toamna a fost deosebit de lungă și potrivită pentru lucrările din această vreme, anul acesta abia s'a semănat jumătate grâu față de anii trecuți. Chiar de vom avea un an bun, belșug de grâu ca în anii trecuți nu vom mai avea. Iată o realitate pe care trebuie să o vedem de pe acum.

E neapărat de lipsă, în primul rând, ca toate ținuturile pe unde a bătut războiul, și în Moldova și în Ardealul de Nord, să fie curățite de urmele lui. Multe terenuri au fost minate de trupele germano-maghiare în retragerea lor, și din cauza primejdiei acestor mine în multe ținuturi oamenii n'au cutezat să ese cu plugul, ba pe alocuri nu au îndrăznit să-și culeagă nici cucuruzele. A fost de ajuns ca un plugar să sară în aer cu plug, cu boi cu tot, în cutare sat, pentruca dintr'un ținut întreg oamenii să nu mai cuteze a eși la lucru.

Știm că fiecare armată are specialiști ei pentru aflarea și curățirea minelor de război. E de lipsă ca Statul să ia măsuri încă în decursul iernii pentru curățirea terenurilor de aceste explozibile, pentruca în cap

CALENDARUL SĂPTĂMÂNII

Luna Ianuarie

Ale sărbătorii. Gl. 6. Sf. 9.		Soarele	
Luni	8 C. George	1 Ian. răs. 7 ore 52 m. Ap. 4 ore 46 m.	
Marți	9 M. Polieuct	15 Ian. răsare 7 ore 50 m. Ap. 5 ore 01 m.	
Miercuri	10 P. Grigariu		
Joi	11 (+) C. Teodosie		
Vineri	12 M. Tafiiana		
Sâmbătă	13 M. Ermil		
Dum.	14 Păr. uc. Sinai		

Mersul vremii
(După calendarul pe 140 ani)
1-4 senin, vânt și ger. 5 ninge, 6-8 ger. 9-18 cald, 19 vânt. 20-22 moină și vânt. 23-28 ger tare. 29-31 moale.

Dum. d. Botez. D-lui Ev. Mat. IV, 12-17, Gl. 7, Sf. 10

ZODIACUL

Ianuarie în 23 zile vine soarele în zodia Vărsătorului de apă. La 1 zi și la 3 de va fi senin va fi anul roditor. Cine se va naște la 8 zile ale lunii ianuarie, are minte bună, trist, gânditor, învățătura îi place, care îi va aduce bogăție; iar fetele vor fi pricepute;

de apă să se păzească iar bărbatul îi va muri și va rămâne văduvă. De va fi la 14 zile senin, anul va fi bun iar de va fi vânt, va fi oaste, adică război: de va fi turburat, boale în dobitoace, iar de va fi ploaie cu zăpadă, atunci va fi scumpețe.

de primăvară să poată eși liniștită toată lumea la câmp, să are și să însemânzeze în primăvară și ce-a rămas nelucrat în toamnă.

Altfel vom ajunge la lipsuri mari și grele, și, poate și la foamele, dat fiindcă trebuie să hrănim dela noi și atâtea armate străine.

In importul cerealelor din America să nu se încredă nimeni căci va fi foarte greu să fie aduse, deși Ame-

rica are mari rezerve. Vasele americane și engleze vor fi ocupate încă multă vreme cu transporturi pentru armatele lor. Vedem că chiar în Franța, Belgia și Grecia, cari sunt mai la îndemână aliaților decât România, și încă se aduc cu greu cereale și alte alimente.

Una dintre primele griji pentru viitorul nostru va fi o cât mai sporită producție și în anul viitor.

FELURITE

— Știe toată lumea cum se umplu toate odăile locuinții de mirosul de varză când o fierbi în bucătărie. E un miros tare și pătrunzător. Pentru a scăpa de el pune în oala cu varză când o așezi la fierț o bucată bună de pâine înfășurată în pânză curată. Ea absoarbe aproape de tot mirosul cel pătrunzător al verzi.

— Impotriva căderii părului e bine să-l freci în toată dimineața cu degetele la rădăcină, pe tot capul. Ajută și dacă spălăm părul de două ori la săptămână cu spirt de săpun, luat dela farmacie.

— Contra mușcăturilor de muște rele, vespi, albine, țânțari, e bine să freci locul mușcat cu felii de ceapă. Durerea trece repede și locul nu se umflă.

— Dacă vinul se amărește îl putem în alt butoiu care nu are nici un miros, și turnăm în el câteva litre de vin neamăriu, de același soi, precum și puțină drojdie. Vinul va fierbe din nou și-și va pierde amăreala.

— Via și pomii nu e bine să fie stropiți cu piatră vânăță și var, în zilele în cari bate soarele, căci pătează frunza, o usucă unde e pătată și frunzele nu mai pot hrăni vița sau pomul, așa că recolta e slabă. Stropiți pe vreme noroasă, dar fără ploaie.

VENIȚI SUB STEAGUL „ASTREI”

Cum a activat Desp. din Moldova-Nouă

Vom înșira mai întâi realizările Despărțământului de plasă, după care vom trece și vom arăta pe rând activitatea desfășurată în fiecare Cerc Cultural pentru anul ce a trecut.

Răspândirea cuvântului scris...

Criza în care se găsea cartea și

Au răspuns cu deslegarea ghicitorilor

Bogorin Savu, din Ocna Sibiului, Str. Podului Nr. 1, a reușit să ne deslege din cele 12 ghicitori publicate în numărul de Anul Nou — ghicitorile dela Nr. 5, 6, 10 și 12. Pentru ghicitorile dela punctele 5, 6 și 10 deslegate va primi o broșură, iar pentru cea dela punctul 12 ne respectăm angajamentul de a-i publica numele în foaie, lucru pe care l-am făcut.

Bogorin Savu, a fost primul cititor al nostru care s'a grăbit să ne trimită deslegarea. Pentru felul cum a deslegat ghicitorile dela punctele 1, 9 și 11, deocamdată putem spune, că... „e ceva dar nu tocmai limpede"... Să mai încerci, frate Bogorine, poate o scoți la cap și cu cele trei...

Celelalte deslegări le vom publica în numerile viitoare și în ordinea sosirii lor.

După ce ai cetit foaia, nu o arunca, ci îmbie-o și vecinului sau vreunui cunoscut, pentru a o cunoaște și el. S'ar putea întâmpla să între și el în rândurile abonaților noștri,

spiritualitatea românească în Clisură a fost definitiv înlăturată prin activitatea și acțiunea desfășurată de către librăria creiată în Moldova-Nouă. În decurs numai de nouă luni dela înființarea acestei librării am plasat la populația satelor noastre peste 8000 de volume de cărți și broșuri. Nu există casă de român din această regiune în care să nu fi pătruns cărțile noastre. Cu strădanie și cu stăruință s'a dovedit că țărănul citește și iubește slova scrisă.

La manifestațiile culturale organizate de sub unitățile noastre: serbări, șezători, comemorări etc., am distribuit și împărțit gratuit peste 1500 de broșuri și cărți cu conținut istoric, agricol, gospodăresc și de popularizarea diferitelor cunoștințe necesare țărănimei, costul acestor cărți a fost suportat de către Despărțământ, din veniturile librăriei.

Tot cu ocaziunea manifestațiilor organizate de cercurile culturale am mai distribuit gratuit sătenilor peste 5000 bucăți ziare și reviste, aceasta spre a dezvolta gustul de cetit în localitățile unde s'a citit mai puțin.

Din luna Noemvrie anul 1944, săptămânal distribuim tot gratuit la toate unitățile militare ce staționează în regiune câte 300 numere de ziare și reviste.

Bibliotecile cercurilor culturale în cursul anului ce a trecut au fost mărite cu 843 volume de cărți, toate din librăria despărțământului din Moldova-Nouă.

In numărul viitorul vom arăta alte realizări în câmpul Astrei din Moldova Nouă...

† Aurelia Pop-Florian

Fără zgomot — așa cum le place bunicuțelor să fie — a trecut la cele veșnice în prima zi de Crăciun, Aurelia Pop-Florian. Viața acestei distinse femei s'a împlinit armonios cu trecutul apropiat al comunei Săliște unde ca soție de primpretor a căutat cu sftul și cu fapta să înalțe virtuțile feminine în acest colț de țară specific românesc.

Ca prezidentă la diferite societăți culturale și de binefacere a făcut ca prin îndemnul ei părintesc Săliștea să cunoască multe manifestări artistice.

Căci Aurelia Pop-Florian a fost în primul rând un suflet de artist. O sensibilitate deosebită s'a înfrățit cu un talent surprinzător făcând din Aurelia Pop o cântăreață a plaiurilor noastre și în același timp a chinurilor cari sbuciumă atât de des bietul suflet omenesc. Talentul poetic cu care a fost înzestrată de Dumnezeu l'a așternut în versuri curate de cristal, cari ascund în ele frumuseți nepieritoare.

Desigur nimic nu poate îndreptăți

„Tu ești în Rai cu îngeri... Atât noroc să am

„Să te desmierde dulce — cum eu te desmierdam.

„Să nu simți lipsa mamei, să nu duci nici un dor

„Aproape — lângă tine — grijește-mi un locșor...

Aurelia Pop Florian moare într-o vreme când durerile abătute asupra neamului fac să treacă pe al doilea plan preocupările artistice. Poate din acest motiv, sau poate și din pricina modestiei, ea sa stins singură, uitată...

Cine știe ce comoară de manuscrise se vor pierde, neputând fi publicate?...

Sufletul ei sbuciumat — după o viață pământească de 74 ani — a luat drumul

mai mult aceste însemnări fugare, făcute în preajma mormântului, decât punerea în lumină a sufletului inspirat al Aureliei Pop-Florian.

Ea s'a dăruit muzelor chinuță de un suflet prea simțitor. Volumul de poezii intitulat „Valuri sufletești” și apărut în anul 1925 dovedește acest fapt.

În partea o primă subtitlul „Fetei mele” simțim chemarea duioasă a mamei care și-a pierdut copilă, durerea mută a unui suflet rămas singur:

„Copila mea cu chip frumos

„Apus în lumi de stele

„Te chem mereu cu glas duios

În cântecele mele...

sau:

„In nopțile triste și grele

„Când valuri de dor mă frământă,

„Mi-apari luminoasă din stele

„Vedenie dragă și sfântă...

Intreg volumul cuprinde nenumărate mergăritare de acest fel. Ne mărginim să mai cităm o ultimă strofă:

cel veșnic ca să odihnească lângă copilă ei dragă și lângă soțul ei, primpretorul Valer Pop de care s'a despărțit cu abia zece luni în urmă.

Depunând cununa albă a florilor de ghiță, vântul și plaiurile cântate atât de gingaș altădată vor rosti împreună cu noi.

„Odihnească cu dreptii”

Liviu Măgeanu

INFORMAȚIUNI ULTIMELE ȘTIRI

ABONAMENTE:

Pe un an — — — — — Lei 800.—   Instituții și autorități Lei 2.500.—
Pe o jumătate de an — „ 400.—   Abonament de sprijin „ 6.000.—
Pentru negustori și com. „ 1000.—   PREȚUL URUI NUMĂR „ 10.—

In atenția tuturor abonaților

— o hotărâre foarte importantă —

Directorii gazetelor populare au hotărât ca, începând cu luna Ianuarie 1945, să nu se mai trimită ziarul niciunui abonat dacă nu este achitat abonamentul înainte pe un an.

Deci, la sfârșitul acestei luni, vom șterge din registre pe toți abonații care nu-și înnoiesc abonamentul spre a-l avea achitat pe un an înainte.

Ceice au restante și nu o vor achita, chiar dacă renunță la ziar, vor fi urmăriți pe calea legii.

Cetitorii știu prea bine, că azi nu se poate primi nimic pe așteptate și că nici nouă nu ne dă nimeni nici hârtia și nici nu ne tipărește ziarul pe așteptate. De unde am putea noi plăti, în locul abonaților, milioanele de lei cât costă azi un ziar în câteva luni.

Și apoi se mai știe că ziarele mari din București nu trimit nimănui ziarul nicio zi, înainte de a fi achitat abonamentul.

De acum înainte și cetitorii noștri trebuie să se obișnuiască cu acest lucru, care este cinstit și comercial, așa cum este în toate țările. Iar năravul vechiu de a ceta gazeta fără a plăti să dispară.

● **M. S. Regele Mihai I** s'a adresat, țării, prin Radio în noaptea de Anul nou, făcând un călduros apel la unirea întregii suflări românești în jurul armatei, ca astfel, dintr'o îndoită putere de muncă neobosită, să putem (alături de aliații noștri firești) a trece cu bine încercările de viitor și să putem ajunge cu bine rezultate spre țintele urmărite de neamul românesc. — Zid cu toții să facem deci în jurul lănărilor noastre Rege și să-l urmărim poruncile și îndemnul, pentru că numai în acest chip vom putea ajunge să gustăm din nou zilele libertății noastre naționale.

● **O delegație maghiară spre Moscova.** Guvernul maghiar format la Debreșin (fapt despre care am scris în numărul trecut al foii), și-a ales din sânul său o delegație, care a fost trimisă la Moscova, pentru a statornicii cu reprezentanții U. R. S. S., condițiile de armistițiu. După cât anunță telegramele din Moscova, armistițiul între Ungaria și U. R. S. S. nu se va semna înainte de căderea Budapestei. După căderea Budapestei noul guvern maghiar dela Debreșin își va lua sediul (locul de guvernare) la Budapesta, capitala ungară. Aceasta va fi o dovadă în plus că guvernul dela Debreșin se va bucura de încrederea aliaților.

● **Îmbunătățirea pensiilor pentru I. O. V.** Printr'o decizie ministerială s'a hotărât ca începând cu luna Noiembrie 1944 să vină în ajutorul văduvelor, invalizilor și orfanilor, prin îmbunătățirea pensiilor trimestriale a acestora. Este vorba de pensiile trimestriale (cari se plătesc la trei luni) I. O. V.-iștilor, grade, inferioare și acelorora decorați cu Virtutea Militară de Război Cl I. Majorarea pensiilor pentru aceste categorii s'a făcut cu 100%.

● **Cum stăm cu iluminatul prin electricitate.** — După o statistică oficială, în România avem în prezent 521 de localități (orașe și sate) cari sunt înzestrate cu lumină electrică. Aceste localități au o populație de 4.350.329 de locuitori. Deci am putea spune că a patra parte din populația țării se bucură de binefacerile acestei născociri omenești. Este aceasta și un semn de progres atât pe teren științific, cât și pe teren cultural și economic.

● **Cererile de desconcentrare sau de amânarea concentrării**, nu se vor mai adresa Preșidenției Consiliului de Miniștri sau Ministerului de Interne, ci numai unității din care face parte cel în cauză.

● **Ultimul termen până la care se pot preda vitele ce s'au adus din Transnistria în timpul războiului**, s'a fixat pe data de 5 Martie 1945. Cei cari au avut vite de orice categorie, aduse din Transnistria și le au înstrăinat, fie prin vânzare, fie prin tăiere, vor trebui să le procure din nou de aceeași valoare și categorie, pentruca la termenul de mai sus să poată fi predate autorităților însărcinate cu strângerea lor.

● **Pentru o nouă reformă agrară.** O comisiune special alcătuită, lucrează la București, în colaborare cu guvernul țării, pentru întocmirea unui nou plan de reformă agrară. Din comisiune fac parte, printre alții: delegatul specialiștilor al Ministerului de Finanțe, Inspectoratul General al Agriculturii și Direcției Cooperăției.

Vacanța școlilor de Sărbători va lua sfârșit în ziua de 9 Ianuarie a. c. În dimineața zilei de 10 Ianuarie la orele 8, toate școlile își vor redeschide cursurile. Studenții universităților din Sibiu și Timișoara sunt anunțați să aștepte acolo unde se găsesc, noi informațiuni cu privire la redeschiderea cursurilor universitare.

● **Monedele de 200 lei de argint**, au fost oprite din circulație pe data de 31 Decembrie 1944. Deținătorii acestui fel de monede le vor putea întrebuișa după 1 Ianuarie până la 31 Martie 1945, numai în plata impozitelor.

● **Pomenirea lui I. G. Duca.** În ziua de 30 Decembrie 1944 sau împlinit 11 ani dela data când I. G. Duca fost prim-ministru, a căzut pe peronul gării Sinaia, răpus de gloanțele unui grup de tineri legionari. Partidul național-liberal a organizat în acea zi o festivitate de pomenire a memoriei marelui înaintaș. Festivitatea pomenirii s'a desfășurat chiar pe locul unde a fost omorât I. G. Duca, cu care prilej s'a așezat și o placă de marmură comemorativă.

● **În Jugoslavia se va alcătui o regență.** Se anunță că Regele Petru al Jugoslaviei a luat hotărârea de a îngădui să se alcătuiască o regență din trei reprezentanți ai provinciilor sârbești, pentru a conduce treburile Statului și a chezași desfășurarea votului obștească care va avea să se pronunțe fie pentru republică fie pentru păstrarea pe mai departe a monarhiei.

Numai atunci poți avea împăcare sufletească, când te ști în ordine cu plata abonamentului la foaia care timp de peste 50 de ani ți-a fost un bun prieten și sfătuitor.

URMĂRIND RĂZBOIUL LUNII...

Noul An s'a născut în zodia

celui mai încrâncenat războiu

— O mare bătălie aeriană și întărirea ofensivei aliate pe toate fronturile —

Sărbătorile de Crăciun și Anul Nou nu au fost folosite ca în alți ani pentru un repaus al trupelor și o amușire a gurilor de foc. Dimpotrivă, am putea spune că în vreme ce lumea de dinapoia frontului s'a putut, totuși, bucura de un oarecare repaus, pe fronturile de foc, ostașii au fost angajați într'o luptă dintre cele mai crâncene.

Rezistența opusă de nemți în unele puncte ale frontului, a silit pe aliați a nu-și da odihnă, până ce nu vor înfrânge aceste rezistențe.

După telegramele primite de pe fronturile de luptă ungar și cel din Apus, în timpul Sărbătorilor, aliații și-au îmbunătățit pozițiile în mod simțitor, putând trece la atacuri, cu sorți de izbândă..

Pe frontul din Ungaria

După cele mai proaspete știri ce ne-au sosit la încheierea foii, pe frontul din Ungaria ofensiva deslănțuită de trupele sovietice în strânsă legătură cu cele române, ia proporții tot mai mari și mai înverșunate.

Punctul principal de atac, din această mare ofensivă rămâne, deocamdată, tot Budapesta, despre care se spune că ar fi un al doilea Stalingrad.

Pătrunzând spre centrul acestei capitale, trupele române și cele sovietice sunt angajate la lupte din casă în casă, deoarece, nemții și ungurii nu vor să se dea bătăuți, „cu una cu două”.

Dar, până în cele din urmă, ei se văd siliți să părăsească pozițiile din centrul orașului, pentru a nu fi încercuiți de capetele clestelii ce-i gâdile la spate..

Progrese simțitoare se anunță și în ofensiva deslănțuită de trupele române în Cehoslovacia în regiunea munților Tatra și Matra.

O mare bătălie aeriană

Pe frontul din Vest, trupele anglo-americe și prietene de 12 zile unde dintre cele mai înverșunate bătălii aeriene, care s'a deslănțuit vreodată în cursul acestui războiu. Telegrammele anunță că au fost aruncate asupra teritoriului german peste 45.000 tone de bombe. Mai greu au fost atinse orașele germane (mari centre industriale) și nodurile de cale ferată.

Apărându-se mai puțin în lupta din văzduh, nemții s'au angajat mai serios într'o luptă cu tancurile, socotind că vor putea respinge frontul aliat.

Această mare bătălie se desfășoară pe un ger destul de aspru.

In sfârșit, Hitler a vorbit

Dela data de 20 Iulie a. c., când s'a produs încercarea de omor împotriva sa, Adolf Hitler, conducătorul Germaniei nu a mai fost auzit a ține vre-o cuvântare. În jurul tăcerii neexplicabilă pentru unii s'au creat fel de fel de svonuriz: ba că este bolnav, ba că este paralizat, ba că a amușit și altele. Noi nu putem ști dacă toate acestea sunt adevărate.

Ceea ce se știe acum mai proaspăt e că Hitler a vorbit în seara de Anul Nou la postul de radio din Berlin. A fost o cuvântare neobișnuit de scurtă, cam de un sfert de oră și rostită cu o voce într'adevăr de om suferind.

Cam ce a spus Hitler

În cuvântarea sa, conducătorul Germaniei a lăsat să se înțeleagă, că Germania este pregătită pentru a face față tuturor împrejurărilor. Ba ce e mai mult:

Germania — a spus Hitler — va câștiga războiul. În cele din urmă, a recunoscut și el că după atentatul produs împotriva sa la 20 Iulie a. c. asupra poporului german s'a abătut un lăunț nesfârșit de suferință.

S'au trăim sau murim

Cu toate acestea, — a spus Fuhrerul, — noi trebuie să ducem lupta mai departe, deoarece ni se pune în față problema de a fi sau a nu fi — de a mai exista sau nu ca națiune.

Conducătorul Germaniei a încercat să pregătească poporul său, că oricâte sacrificii va mai avea de suportat, nu trebuie să descurajeze, pentru că un popor care capitulează (îngenunchează) în fața dușmanului este sortit pieirii. Ori, Germania nu dorește așa ceva.

Cum stăm cu însămânțările de grâu

La Ministerul Agriculturii s'au încheiat lucrările statistice, privitoare la rezultatul însămânțărilor cu grâu din toamna acestui an.

După socotelile încheiate, rezultă, că până la 10 Decembrie 1944, s'a însămânțat pe întreg cuprinsul țării, o suprafață de 1.809.000 ha. Ținând seama de împrejurările în care anul acesta s'au făcut lucrările însămânțărilor de toamnă, am putea spune că agricultorii noștri au făcut toate eforturile ca să se apropie de planul întocmit de minister. Până la 16 Octombrie 1944 abea dacă era însămânțată o suprafață de 180.000 ha.

Cu toate eforturile depuse de agricultori între 16 Octombrie și 10 De-

cembrie 1944, totuși nu s'a putut acoperi nevoile prevăzute în plan, anume de a se însămânța cam 2.500-600 ha.

Vremea fiind înaintată și pe cele mai multe locuri pământul fiind înghețat, agricultorii și-au pus plugul în șopron, nădăjduind că cel puțin la primăvară să poată întregi lipsurile arătate de socotelile ministerului, în ceea ce privește însămânțările de grâu.

Răgazul zilelor și al serilor de iarnă să-l întrebuițăm pentru răspândirea foii și sprijinirea ei prin plata abonamentului.